Bijdrage uitgesproken door fractievoorzitter Carla Hilverda- van Leeuwen tijdens de algemene beschouwingen op 7 november 2024.

Voorzitter, allereerst een hartelijk dank aan eenieder die aan de begroting heeft meegewerkt. De begroting voor komend jaar is sluitend gemaakt met een kleine plus. Complimenten aan het college en maar zeker ook aan de ambtenaren.

Voor de jaren vanaf 2026 zijn de financiële uitdagingen flink. Er wordt een jaarlijks tekort van meer dan 6 miljoen voorzien. Het CDA is voor een toekomstgericht en solide financieel beleid en het CDA denkt graag mee aan oplossingen om het tekort vanaf 2026 te dichten.

Allereerst vindt het CDA een takendiscussie over de gemeenschappelijke regelingen van urgent belang. We willen de rekening niet neerleggen bij onze inwoners. Goed dat er een taskforce jeugdhulp is ingesteld en ook niet op voorhand uit is gegaan van versnellen aanleg doorfietsroutes. Het CDA is er niet voor om onze algemene reserve voor lopende tekorten in te zetten en zaken als bijvoorbeeld het opknappen van een tunneltje, wat nu uit de algemene reserve is gegaan, dat moet creatiever opgelost worden.

Dat de financiële positie naar de toekomst aanzienlijk verslechterd heeft op termijn verregaande consequenties voor de inwoners, het dienstenniveau van de gemeente en de ambities. Belangrijk dat de gemeente daar een visie op gaat ontwikkelen. En dan kom ik direct op de risicoparagraaf die helemaal achteraan in bijlage 2 van de begroting is opgenomen. Van de negen risico's zijn er maar voor twee risico's beheersmaatregelen opgenomen. Hoe beoordelen wij een totaal risico van 5,7 mio t.o.v. de financiële positie van de gemeente en er 7 beheersmaatregelen ontbreken? Als die risico's zich manifesteren dan moet de gemeente dit wel kunnen ophoesten. Ook het risico van de klimaatschadeschatter (water, droogte, hittestress) staat nog niet in deze inventarisatie opgenomen. Het is van essentieel belang om deze risico's goed in kaart te hebben en daar maatregelen op te nemen.

Het CDA denkt aan de toekomst van de volgende generaties. Er staat hier niet voor niets een toekomststoel. Wij willen een Teylingen doorgeven waar het fijn is om te wonen en te leven. De bollenstreek moet de bollenstreek blijven. Waar niet alles is vol gebouwd en de dorpen niet aan elkaar zijn gegroeid. De biodiversiteit heeft een forse impuls nodig, waaronder mooie heggen en hagen in de streek. Hillegom heeft qua percentage de meest versteende openbare ruimte van Nederland aldus de kansenkaart van Steenbreek. Wij moeten zorgen dat Teylingen hierin niet het verkeerde voorbeeld van onze HLT gemeente Hillegom volgt.

Voor ons welzijn is het belangrijk dat er open groene gebieden blijven, waar koeien en weidevogels ongestoord kunnen grazen en vliegen.

Families die al generaties lang hier hun boerenbedrijf hebben, die van hun dieren houden en werken aan verduurzaming en nieuwe concepten ontwikkelen met eerlijk vlees, verse groente en onze “genomineerde kazen” moeten we steunen. Deze ondernemers hebben stress omdat aanbesteding door de gemeente plaats heeft gevonden waarbij er een risico is dat andere kapitaalkrachtige bedrijven kans maken om de boerengrond te gaan pachten van de gemeente. Onze eigen agrariërs zien zo hun bedrijf en bestaanszekerheid uiteenspatten. Wij horen graag z.s.m. van het college hoe dit probleem wordt opgelost. Ook dit is ons erfgoed.

Teylingen moet Teylingen blijven met haar drie karakteristieke kernen, onze kinderen die op de fiets naar school moeten kunnen blijven gaan in een rustige omgeving. Het CDA is mede-indiener van de motie van de VVD, waarin gevraagd wordt om prioriteit te geven aan het oplossen van verkeersonveilige knelpunten die inhoudelijk wordt besproken in de commissie ruimte.

Aandacht voor onze inwoners is heel belangrijk. Wat vinden zij ervan wat gebeurt in hun omgeving? Een luisterend oor en het betrekken van de inwoners is essentieel. Polarisatie voorkomen. Een goede participatie is belangrijk.

Voortgang op het nemen van klimaatmaatregelen is wezenlijk. Waarom komt het solardek bij het station Sassenheim niet van de grond en missen we de subsidie van RvO daarvoor? Het CDA blijft graag meedenken.

In de begroting staat dat de centrumvisie een kans biedt om een grote verbetering in de hoofdstructuur voor de afvoer van stedelijk afvalwater en hemelwater te realiseren. Daar is het CDA enthousiast over, we spreken al meer dan 10 jaar over een nieuwe centrumvisie. Het besluit over de centrumvisie is genomen en de centrumvisie kan worden uitgevoerd. Voortvarendheid bij de uitvoering bespaart ons geld.

Speciale aandacht vragen wij voor de woonsituatie van ouderen en de opvolging van de huisartsenbrief van januari 2022 waarin kritiek werd geuit op het huisvestingsbeleid van de gemeente. Vorige week werd ik nog aangesproken door een voormalig directeur van een verzorgingshuis, hoe staat het met de knarrenhofjes in Teylingen? Deze dame heeft behoefte aan aanspraak met leeftijdsgenoten, vereenzaming is aan de orde. Mooi dat een Knarrenhof komt in Sassenheim, de inschrijving is fors overtekend. Het CDA ziet graag nog een Knarrenhof. De doorstroming van een groter naar een kleiner huis moet

verbeterd worden. De vraag aan het college is “Hoe kunnen er ook nog nieuwe woonvormen worden gerealiseerd voor ouderen in combinatie met zorg”? De vergrijzing is gaande, er komt een enorme druk op de zorg. Dat kunnen de jongeren niet oplossen. Slimme concepten realiseren. Het CDA pleit ervoor om onze ouderen een aparte plek te geven in de nieuwe woonvisie en daar direct mee aan de gang te gaan. Aandacht voor elkaar is belangrijk. Veel jongeren en ouderen voelen zich eenzaam. Het is goed dat daar meer aandacht voor is via de maatschappelijke agenda in de begroting, daar ligt werk.

Op de ranglijst Elsevier Beste gemeente staat Teylingen op een lage plaats 217 van de 342 gemeenten op het gebied van sociale cohesie. Wij pleiten voor een goede integratie van diverse bevolkingsgroepen in de wijken. Er zijn veel voorbeelden in den lande waar jongeren samen met ouderen wonen en daar klusjes voor elkaar doen en gezelligheid aan elkaar hebben. Zou het geen goed idee zijn om daar eens serieus naar te kijken?

Opvallend is dat er in Teylingen veel aandacht is voor nieuwe wijken. Maar we moeten juist ook oog blijven houden voor de bestaande wijken. Want 90 procent van de woningen staat er al en daar liggen de grootste opgaven. Allereerst liggen volop kansen door effectiever en slimmer om te gaan met bestaande woningen door transformatie naar kleinere woningen, optoppen, splitsen, actie: “Wordt hospita” etc. Beter benutten is sneller, duurzamer en goedkoper dan nieuwbouw. Daarnaast liggen in deze wijken de noodzaak en kansen tot verdere verduurzaming en vergroening. Een mooie optie is “Nieuw geld voor oude wijken”. Ontwikkelaars van nieuwe wijken dragen bij aan het aantrekkelijk maken van oude woonwijken waar mensen ook over dertig jaar nog prettig kunnen wonen en leven en het daar bovendien aantrekkelijk blijft voor onze eigen winkeliers. Het CDA denkt graag mee om de financiering van zo’n woonfonds ook hier te realiseren, noodzakelijk gezien het financieel ravijn in onze gemeente.

Tot slot cultuur en de bibliotheek: Wij zien uit naar het nieuwe accommodatiebeleid, onze muziekverenigingen hebben ook een dak boven het hoofd nodig. Het CDA ziet heel graag een bibliotheek met wel een adequaat businessplan en een deugdelijke analyse van verschillende locatie-opties. Bouwen bij het station Voorhout is voor het CDA niet aan de orde.

Voorzitter, ik sluit af en resumeer:

Het CDA kan instemmen met de beslispunten.

Wij geven het college mee om goed op de winkel te passen en naast voorgestelde maatregelen met creatieve oplossingen te komen om de financiële gaten te dichten. Dankuwel voorzitter

2e termijn

Dank voor het woord.

Graag reageert het CDA op de ingediende moties/amendementen

Amendement: Christenunie. Investeren in berichtgeving gemeenteraad..

We moeten bezuinigen binnen Teylingen en de Bollenstreekomroep krijgt al een toelage. Wij stemmen tegen.

Forum:

Bollengrond, motie is thans niet opportuun. Het beleid wordt aangepast. CDA kan niet instemmen.

Open landschap: Wij zijn voor een open landschap, het gaat het CDA te ver om alle klimaatregelen te laten varen. Wij vinden het te belangrijk om maatregelen te nemen om onze gemeente door te geven aan nieuwe generaties. Wij kunnen niet instemmen.

Opvang Oekrainers:

Wettelijke taak. CDA is voor opvang in de regio, dat doen wij door Oekrainers op te vangen.

Geen gemeentefusie:

Het CDA wil ook geen gemeentefusie, is thans niet aan de orde. Overbodige motie

Geen intergemeentelijke raadscommissie:

Hier moet wat betreft het CDA eerst een discussie in de raad over komen. Er moet eerst een voorstel komen vanuit het college mocht het aan de orde zijn. Wij hebben er geen goed beeld bij van wat hiermee wordt bedoeld. We stemmen dus nu tegen.

Geen verhoging gemeentelijke belastingen

Het CDA standpunt heb ik in de eerste termijn al uiteengezet. Het CDA wil eerst dat naar bezuinigen gekeken wordt. Er zal altijd inflatie zijn maar vooral eerst inzetten op besparingen.

Motie over integratie:

Wettelijke taak, integratie is belangrijk. Meedoen in de maatschappij. Integreren en begeleiden naar de arbeidsmarkt ziet het CDA als iets positiefs. Heel veel mensen willen ook werken. Stemmen niet in

SDG"s:

Vindt het CDA belangrijk. Wij maken deel uit van een groter geheel. Het CDA is voor het behoud van een leefbare aarde. Kunnen niet instemmen met de motie

Nooit gedwongen van het gas af:

Het is nu nog helemaal niet aan de orde. De techniek gaat door. Wij stemmen tegen.

Stoppen met taakstelling huisvesting statushouders:

CDA volgt hierin het advies van het college

Vereenvoudiging kwijtschelding afvalstoffenheffing:

Wat eenvoudiger kan moet natuurlijk zo geregeld worden. Blijkbaar is het nodig om hier een motie voor in te dienen. Belangrijk om dit binnen de organisatie Belastingen Bollenstreek zo te doen. We vragen wel of dit zo aan te pakken dat mensen die het kunnen betalen, omdat ze inkomsten uit andere bronnen hebben dan bekend is, niet zomaar ook onder de kwijtscheldingsregeling vallen. Geen freeriders, CDA is kritisch en vraagt daar bij dit onderzoek rekening mee te houden. Onderzoek moet binnen de perken blijven, geen externen voor inhuren.

Volumeontwikkelingen in begroting

We gaan pas rekenen als zaken concreet zijn. Risico bestaat dat we ons rijk rekenen op voorhand. CDA kan daar niet mee instemmen.

Toerismebelasting

Niet nodig om een onderzoek te doen. Er ligt een vrij recent onderzoek van een extern bureau inclusief tariefstelling. Het is dus mogelijk om toerismebelasting in te voeren en daar wordt al in werkgroepen over nagedacht en voorstellen gedaan.

Stemmen tegen deze motie.